

PŘÍPADOVÁ KONFERENCE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

k projektu
**Podpora standardizace služeb sociálně-právní
ochrany ORP Hustopeče,**
CZ.1.04/3.1.03/C2.00118

26.05.2015

TENTO PROJEKT JE FINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU PROSTŘEDNÍCTVÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU
LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST A STÁTNÍHO ROZPOČTU

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Témata workshopu

1. Co je to případová konference
2. Kdo, kdy a proč ji svolává
3. Kdo a proč se PK účastní
4. Cíle PK a zásady, na kterých stojí
5. Jak pojímá PK OSPOD Hustopeče
6. Průběh PK – na co se připravit jako účastník
7. Kazuistiky půjčené i vlastní

Co je případová konference

- Odborná diskuse zainteresovaných subjektů nad konkrétním případem ohroženého dítěte nebo jeho rodiny; účelem je rychlé a z dostupných informací úplné vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny s cílem nalézt optimální řešení. Setkání se účastní určení odborníci za účelem řešení konkrétního problému, uskutečňuje se za/bez účasti dítěte a jeho rodiny nebo osob odpovědných za výchovu (Manuál k případovým konferencím, MPSV 2011)
- Strukturované setkání klienta a jeho blízkých osob s profesionály za účelem nalezení nejvhodnějšího řešení situace klienta (O. Matoušek)
- Povinnost svolávat případové konference je zakotvena v legislativě

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

V čem spočívá výjimečnost PK

- Jestliže potřebujeme k řešení případu multidisciplinární tým, je PK příležitostí pomáhající odborníky sladit.
- Pokud PK nesvoláme, pomáháme neefektivně
- PK je příležitostí k rozdělení kompetencí a zodpovědnosti za jednotlivé úkoly.
- Pokud se PK neuskuteční, zodpovědnost za neúspěch případu cítíme všichni a nebo ji přenášíme na druhé. Jeden nefunkční článek „položí“ celý systém pomoci.
- PK je cestou, jak podpořit klienta v jeho úsilí
- Pokud se PK neuskuteční, klient nespolupracuje, změna nenastane

Proč potřebujeme právě PK

Důvody „klientské“

- Dítě skutečně stojí ve středu zájmu (rodiny i odborníků)
- Pomáháme dle potřeb klienta (rodiny)
- Když je klient aktivním účastníkem procesu-zvyšuje se šance, že bude účinně spolupracovat na změně
- Zkompetentnění klienta, ponechávání zodpovědnosti za to, co zvládne sám

Důvody „procesní“

- Možnost pružné reakce na potřeby klienta
- Vytvoření otevřeného a prostupného systému podpory
- Vzájemné propojení pomáhajících odborníků
- Koordinace aktivit
- Společné nalezení a pojmenování konkrétních kroků ke změně

Co jiného můžeme také dělat?

- Ve školách: rozhovory s dítětem a rodiči, pokusy pomáhat a podporovat, oficiální jednání s rodiči „o dítěti“, výchovné komise...
- Na OSPOD: pohovory s rodiči a dětmi, nabídka pomoci, stanovení dohledu...
- Odesílání rodiny do odborných zařízení – zde pak pracují s rodinami či jednotlivci podle svého zaměření ...

Kdy volíme PK?

- V optimálním případě je PK preventivním nástrojem v práci s rodinou
 - „hodilo by se“ svolávat ji vždy, kdy je třeba sladit práci odborníků a nabídky pomoci rodině
 - jediným kritériem pro svolání by pak byl statut „ohroženého dítěte a jeho rodiny“
 - to je ale v praxi nereálné, zejména vzhledem k vytížení zúčastněných odborníků

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Kdy svolávat PK?

- Když je potřeba vyhodnotit situaci dítěte a využít přitom úhly pohledu a informace z různých zdrojů
- Když je potřeba sladit poskytovanou pomoc a rozdělit si zodpovědnost
- Když je potřeba sjednotit postup všech zúčastněných
- Když je nutné přijmout zásadní rozhodnutí v životě dítěte (legislativní vymezení)
- V případě, kdy se v rodině dítěte „nakupí“ více problémů najednou (výchovné problémy, riziková sociální situace, dramatické změny v rodině, školní selhávání...)
- V případě, kdy ani přes dlouhodobou podporu odborníků nedochází v rodině k pozitivním změnám

Cíle PK

- Obecné - vyplývají z již řečeného: motivovat klienta, vytvořit podpůrnou skupinu, zmapovat situaci dítěte, zkoordinovat spolupráci, rozdělit si kompetence atd.
- Specifické – stanovují se zvlášť pro každou jednotlivou PK a zohledňují aktuální situaci. Jsou velmi konkrétní.
Příklady specifických cílů:

Zlepšit bytovou situaci rodiny; řešit oddlužení; zlepšit vztahy v rodině mezi rodiči a synem, řešit školní neúspěšnost a absence dítěte; zajistit odborná vyšetření a návaznou péči o dítě; oddálit umístění dítěte mimo rodinu; zajistit chod rodiny po zahájení protialkoholní léčby matky...

Základní principy PK (aby vůbec mohla být efektivní)

- Zájem dítěte a individuální přístup (rozhodující je, co potřebuje toto konkrétní dítě v této konkrétní situaci)
- Aktuálnost (řeší se současnost a budoucnost)
- Objektivita (eliminace rizika předpokladů, předsudků, osobních názorů odborníků)
- Důvěrnost, diskrétnost a bezpečí (o klientovi sdělujeme jen to, co může pomoci k řešení, je zachována mlčenlivost)
- Spolupráce (odborníci a rodina, odborníci mezi sebou)
- Koordinace (sdílení cílů, rozdělení zodpovědnosti, respekt k dohodám)
- Efektivita (pracovat tak, aby mohla nastat změna)

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak probíhá PK

- Na začátku celého procesu je INICIÁTOR-člověk, který vyhodnotí, že by byla PK potřeba. Většinou je to pracovník OSPOD, ale může to být i pracovník školy, neziskové organizace, lékař, psycholog z PPP...
- PK vždy svolává OSPOD, který zajistí informovanost klienta a zorganizuje setkání jednotlivých účastníků (dle povahy případu a potřeb klienta)
- OSPOD předem informuje všechny účastníky o cíli PK
- Ti se díky tomu mohou na jednání připravit a setkávají se s tím, že vědí, co se bude řešit

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Průběh samotné PK

- Úvod a přivítání, seznámení s programem setkání, podpisy dokumentů
- Představení všech účastníků
- Připomenutí, případně doladění cíle setkání
- Představení klienta a jeho aktuální situace
- Mapování aktuální situace z pohledu jednotlivých účastníků, formulace potřeb dítěte a rodiny
- Prezentace návrhů řešení
- Tvorba a finalizace konkrétního plánu
- Určení kontaktní osoby a termínu dalšího setkání
- Zhodnocení setkání

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co se očekává od jednotlivých účastníků

- Příprava před PK (oživení případu, připomenutí dosavadních kroků, příp. studium a příprava dokumentů, naladění na téma a principy práce v PK, věnování pozornosti stanovenému cíli setkání)
- Formulace vlastního úhlu pohledu na potřeby dítěte/rodiny
- Připravenost otevírat jen témata, která vedou k cíli, neodklánět se od něho. Zaměření na „tady a teď“
- Naslouchání ostatním účastníkům-potřeba se sladit
- Aktivita při hledání společné cesty k řešení
- Připravenost podělit se o zodpovědnost za realizaci kroků ke změně
- Koordinace práce s ostatními subjekty, dodržování dohod, průběžný kontakt se svolavatelem (OSPOD)

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Účast školy na PK

- Vhodné je, aby škola na setkání vyslala zejména třídního učitele, který zná dítě i širší kontext případu. Je také známou osobou pro rodiče, kteří se PK mohou spoluúčastnit
- Kromě TU může na PK přijít další odborník, který má potenciál posunout problém směrem ke změně (vých. poradce, člen vedení, šk. psycholog)
- Důležité je přicházet na PK s myslí zaměřenou na současnost a budoucnost. Líčení opakovaných neúspěchů a selhání z minulosti případ většinou neposouvá. Naopak dílčí posuny k lepšímu z minula mohou být dobrým vodítkem ke hledání toho, co funguje

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

S čím můžete na PK počítat

- Svolavatel PK zajistí tzv. facilitátora-to je člověk, který koordinuje PK, řídí diskusi, zajišťuje vyrovnaný příděl času jednotlivým účastníkům, hlídá strukturu setkání tak, aby vedlo k naplnění dojednaných cílů.
- Jste-li na PK pozváni, pak to znamená, že jste důležitým článkem pomáhajícího týmu a projednávaný problém se vás nějak dotýká. PK pro vás může být výhodou, neboť na problém nezůstanete sami.
- Kromě vás se PK mohou (není to ale pravidlem) zúčastnit rodiče a samotné dítě, dále např. pracovník neziskové organizace, psycholog PPP, ošetřující lékař, pracovník SVP...
- Na začátku PK se podepisuje Prohlášení o mlčenlivosti účastníků, takže při samotném jednání můžete být maximálně otevření.
- Z jednání se pořizuje záznam, který na konci všichni účastníci podepisují-vyjadřují tak souhlas s jeho obsahem a obdrží jeho kopii.
- PK většinou trvá kolem 120 minut

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Využití zdroje

- Bechyňová, V.: Případové konference. Praha, Portál 2012
- Manuál k případovým konferencím. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2011

Kazuistika

Seznamte se s Danem:

- Riziková osobní anamneza (narozen v 6. měsíci)
- 6 měsíců v kojeneckém ústavu
- Komplikovaná rodinná anamneza, matka je se dvěma dětmi sama
- Aktuálně 2. třída ZŠ
- Problémy v oblasti výchovné i výukové (jen ve škole)
- Pozvolná eskalace obtíží

Co se kolem Dana děje?

- Problémy s pozorností, soustředěním, průceschopností
- Výkyvy ve školních výsledcích
- Závažné problémy v chování o přestávkách – pere se, běhá a lítá na chodbě, křičí, zapojuje se do bitek, je přitahován „problémovými“ spolužáky, nereaguje na zvonění, nechystá se na hodinu, nerespektuje pokyny učitelů...
- Problematické postavení v kolektivu
- Komplikované vztahy s dospělými ve škole
- Přenášení obtíží domů – prohlubování vztahových problémů s mámou (co nestihne ve škole, musí dělat doma). Matka ztrácí trpělivost.

esf

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co vše už se zkusilo

- Opakované rozhovory a rozebírání situace ve škole s učiteli (téměř denně)
- Jednání škola-matka
- Spolupráce školní psycholožky s učiteli, Danem, matkou
- Vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP) inicioval OSPOD
- Vyšetření neurologické – vyplynulo z vyšetření v PPP
- Vyšetření psychiatrické – vyplynulo z vyšetření v PPP
- Jednání na OSPOD s matkou, pomoc při objednávání vyšetření, nabídka psychologické podpory
- Efekt je vždy malý a krátkodobý

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak probíhala PK

- Účastníci: matka, zástupkyně pro I. stupeň ZŠ, TU, ŠP, psychologka PPP, sociální pracovníce OSPOD, facilitátorka, zapisovatel
- Cíle:
 1. konkrétní formy spolupráce matka-škola
 2. možnost vzdělávání s podporou asistenta
 3. vyjasnění kompetencí OSPOD
- Úhly pohledu jednotlivých účastníků – pomohly vyjasnit, jak se na situaci dívají všichni zaangažovaní
- Hledání toho, v čem se shodneme

- Hledání cest ke změně-nápady: Dan není sám schopen hlídat si zapisování úkolů, potřebuje v tom pomoci. Optimální by bylo vzdělávání s podporou asistenta- existuje více možností, jak na něj dosáhnout. Vhodná by byla pravidelná péče logopeda a speciálního pedagoga. Možná také posílení chlapcových volnočasových aktivit. Spolupráce mezi školou a matkou je nastavena dobře- stačí dodržovat. OSPOD má roli koordinační, podpůrnou
- Jednotlivé kroky, rozdělení kompetencí:
 1. Matka denně bude podepisovat deníček a pomáhat Danovi s úkoly, denně mu nachystá do krabičky léky, 1x týdně se setká s TU
 2. TU bude kontrolovat zapisování úkolů do deníčku

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Zástupkyně I. stupně prověří možnosti získání asistenta do školy
- SP zajistí objednání chlapce na logopedii a speciální pedagogiku
- Chlapec bude dále využívat podpory školní psycholožky
- Matka bude využívat možností konzultací s psycholožkou OSPOD, která může v době prázdnin pomoci i Danovi s docvičováním percepčních funkcí zadaným speciálním pedagogem.
- Další setkání dohodnuto přibližně za 1 měsíc.